

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/94/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1716203530
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1716203530.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej v právnej veci žalobcov: 1. X. F. , narodený dňa XX.X.XXXX, trvale bytom K., D. č. XXX/XX, 2. D. F. , narodená dňa XX.X.XXXX, trvale bytom K., D. č. XXX/XX, obaja zastúpení LÖWY & LÖWY s. r. o., Bratislava, Slowackého č. 56, IČO: 47 236 230, za ktorú konajú: JUDr. Alexandra Löwy a JUDr. Jakub Löwy, proti žalovanému: Mesto Modra, Modra, Dukelská č. 38, IČO: 00 304 956, zastúpený LYSINA - ROŠKO & PARTNERS s. r. o., Bratislava, Hurbanovo nám. č. 3, IČO: 52 735 354, za ktorú konajú JUDr. Tomáš Lysina a JUDr. Rastislav Roško, LL.M., o uloženie povinnosti strpieť výkon z práva vecného bremena, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 20. novembra 2017, č.k. 10 C 42/2016-110, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Pezinok zo dňa 20. novembra 2017, č.k. 10 C 42/2016-110, vo výroku, ktorým žalobu zamietol, **p o t v r d z u j e .**

II. Rozsudok Okresného súdu Pezinok zo dňa 20. novembra 2017, č.k. 10 C 42/2016-110, vo výroku, ktorým žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, **m e n í t a k**, že žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

III. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 20. novembra 2017, č.k. 10 C 42/2016-110, zamietol žalobu a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 151n ods. 1, 2, § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia sa žalobou domáhali, aby súd uložil žalovanému povinnosť, aby im ako vlastníkom pozemkov parcela registra „C“ č. XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, nachádzajúcom sa v katastrálnom území K., zapísanom na liste vlastníctva č. XXXXX, parcela registra „C“ č. XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere X.XXX m², nachádzajúcom sa v katastrálnom území K., zapísanom na liste vlastníctva č. XXXXX, umožnil prechod pešo aj motorovými a nemotorovými vozidlami cez pozemok v jeho vlastníctve, a to cez parcelu registra „C“ č. XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere X.XXX m², nachádzajúci sa v katastrálnom území K., zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, a taktiež povinnosť zdržať sa zásahov oplotením, zátarasami, násypmi, priekopami a pod., ktoré by do uvedeného práva zasahovali. Žalobcovia dôvodili, že žalobca v 1. rade je vlastníkom pozemku parcela registra „C“ č. XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere X.XXX m², nachádzajúcom sa v katastrálnom území K., zapísanom na liste vlastníctva č. XXXXX (ďalej len „pozemok žalobcu v 1. rade“), a žalobca v 2. rade vlastníkom pozemku parcela registra „C“ č. XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere X.XXX m², nachádzajúcom sa v katastrálnom území K., zapísanom na liste vlastníctva č. XXXXX (ďalej len „pozemok žalobcu v

2. rade“). Žalovaný je vlastníkom pozemku parcela registra „C“ č. XXX/XX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere X.XXX m², nachádzajúcom sa v katastrálnom území K., zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX. Okresný úrad Pezinok dňa 22.5.2015 povolil vklad vecného bremena nehnuteľností účastníkom: povinný z vecného bremena Mesto K., oprávnení z vecného bremena X. F. a D. F., spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu motorovými a nemotorovými vozidlami cez pozemok parcela registra „C“ č. XXX/XX podľa zmluvy o zriadení vecného bremena uzatvorenej dňa 9.7.2014 medzi účastníkmi konania v prospech oprávnených z vecného bremena a každodobého vlastníka pozemku parcela registra „C“ č. XXX/XX a parcela registra „C“ č. XXX/XX na určitý čas, podľa čl. II Zmluvy o zriadení vecného bremena. Povinný z vecného bremena podľa žalobcov v 1. a 2. rade nerešpektuje vecné bremeno, čím bráni jeho výkonu spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu oprávnených. Je tak nevyhnutné upraviť pomery strán sporu, keď v dôsledku konania žalovaného žalobcovia nemôžu riadne užívať nehnuteľnosti v ich vlastníctve. Žalobcovia mali záujem predmetné nehnuteľnosti dať do nájmu, keďže však žalovaný nerešpektuje vecné bremeno, z ktorého dôvodu tak k predmetným nehnuteľnostiam nie je zabezpečený prístup, k uzatvoreniu nájomnej zmluvy so záujemcom o nájom nedošlo. Uviedli, že na pozemkoch vo vlastníctve povinného sa nachádza múr, ktorý znemožňuje prístup na pozemky v ich vlastníctve, ku ktorým nie je možné dostať sa iným spôsobom.

1.2. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že ju považuje za nedôvodnú. Žalobcovia nepreukázali, akým spôsobom má žalovaný porušovať ich práva vyplývajúce im zo zriadeného vecného bremena. Žalovaný právo prechodu a prejazdu žalobcov cez zaťažený pozemok v celom rozsahu rešpektuje a svojim konaním toto právo žiadnym spôsobom neznemožňuje ani nesťažuje. Je naopak tou osobou, ktorá umožnila žalobcom zriadenie vecného bremena a umožnila im prístup k predmetným pozemkom a to bez nároku na odplatu. Žalobu považuje za neurčitú a nekonkrétnu, z ktorej nevyplývajú žiadne skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie žalovaného nároku ako nároku oprávneného a dôvodného. Tvrdenia o tom, že na ceste k pozemkom žalobcov sa nachádza železná brána, cez ktorú sa nie je možné dostať, žalovaný považuje za zavádzajúce, nepravdivé a účelové. Je síce pravdou, že na slúžiacom pozemku sa nachádza železná brána, avšak tá určite nevytvára takú prekážku, ktorá by žalobcom bránila svoje právo prechodu a prejazdu k svojim pozemkom využívať, ani výkon tohto práva žalobcami výrazným spôsobom neobmedzuje. Žalovaný uviedol, že predmetná železná brána bola na jeho pozemku vybudovaná Vinohradníckym a poľnohospodárskym družstvom K., so sídlom A. XXX, XXX XX K. (ďalej len „Družstvo“), ktoré je súčasne a výhradne jediným vlastníkom tejto brány. Žalobcovia už v čase zriadenia vecného bremena mali určite vedomosť o tejto bráne, keďže tam stála už niekoľko desaťročí skôr, ako bolo vecné bremeno zriadené. Rovnako majú vedomosť o tom, že im zamestnanci kľúče od brány kedykoľvek na požiadanie poskytnú a tak ich výkon vecného bremena nebude ničím rušený. Žalovaný poukázal aj na to, že po dohode s Družstvom je možný aj prístup k pozemkom žalobcov cez vrátnicu. Žalobcovia teda nedisponujú prístupom k svojim pozemkom výlučne iba cez pozemok, na ktorom je v ich prospech zriadené vecné bremeno, ale dokonca aj ďalším prístupom priamo cez areál Družstva. O tejto možnosti boli informovaní. Obdobný spôsob prístupu k svojim skladam a nebytovým priestorom, nachádzajúcim sa v areáli Družstva, využívajú aj mnohí ďalší vlastníci. Žalobcovia sú jediní, ktorí s takýmto postupom nesúhlasia. Podľa žalovaného vlastníkom brány, ktorá podľa vyjadrenia žalobcov tvorí prekážku ich riadneho výkonu vecného bremena, je Družstvo a teda v tejto veci nie je pasívne vecne legitimovaný.

1.3. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania preukázané, že oplotenie, nachádzajúce sa na slúžiacom pozemku, skutočne tvorí prekážku v ceste - prechode alebo prejazde k pozemkom žalobcov. Toto oplotenie je vo vlastníctve Družstva, ktoré je o existencii vecného bremena zo strany žalovaného oboznámené, rešpektuje ho a otváranie brány zabezpečuje v prípade potreby prostredníctvom službukonajúceho vrátnika (24/7). O tejto možnosti sa žalobcovia, podľa ich vyjadrení, dozvedeli až v priebehu konania, čo bolo pravdepodobne spôsobené neukončenými rokovaniami medzi Vinohradníckym a poľnohospodárskym družstvom K. (ktoré je vlastníkom oplotenia) a žalobcami. Okrem tejto skutočnosti bolo počas konania preukázané, že k pozemku je možný aj iný prístup cez tzv. „Hlavnú bránu“ Družstva. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22 Cdo 4491/2016, v ktorom sa okrem iného uvádza „...proto právo odpovídající věcnému břemeni spočívající ve volném průchodu a průjezdu přes pozemek, není dotčeno tím, že vlastník pozemku tento pozemek oplotí a k vjezdu umístí vrata, není-li v důsledku těchto opatření znemožněn anebo podstatně ztížen průchod a průjezd oprávněného přes tento pozemek (například když vlastník pozemku dá oprávněnému klíče k vratům). Pro posouzení věci je rozhodující, zda průchod a průjezd přes pozemek nebyl znemožněn anebo podstatně ztížen.“ V uvedenom rozhodnutí súd vychádzal z obdobných skutkových okolností. V prejednávanom prípade síce z dôvodu ochrany majetku Družstva k odovzdaniu kľúčov nedošlo, avšak žalobcovia majú prostredníctvom vrátnice, ktorá zabezpečuje služby

dvadsaťštyri hodín denne a sedem dní v týždni, možnosť sa k svojim pozemkom dostať, na základe čoho súd dospel k záveru, že prechod cez slúžiaci pozemok nie je pre žalobcov znemožnený ani podstatne sťažený. Súd mal v konaní preukázané, že vecné bremeno je zriadené v prospech žalobcov a spočíva v práve prechodu a prejazdu. Žalovaný výkon tohto vecného bremena, tak ako mu vyplýva zo zmluvy o zriadení vecného bremena, trpí a zdržuje sa konaní, ktoré by viedli k jeho narušovaniu. Cez pozemok prechádza oplotenie vo vlastníctve Družstva, ktoré žalobcom, využívajúcim právo prechodu a prejazdu, poskytuje súčinnosť pri prechode cez spornú bránu, a to v dostatočnom rozsahu tak, že prístup k pozemkom žalobcov nie je podstatne sťažený. Súd prvej inštancie poukázal na to, že nemá možnosť zaviazat' žalovaného k vstupu do rokovania s Družstvom o spôsobe otvorenia brány (takýto postup ani nebol obsahom žalobného petitu). Žalobcovia v konaní nepreukázali, že žalovaný vykonáva akékoľvek úkony a to stavbou oplotenia, budovaním zátaras a násypov, ktoré by žalobcom do ich práva vyplývajúceho z vecného bremena zasahovali.

1.4. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, v celom jeho rozsahu, podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia dôvodiac, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že prišlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietali, že rozhodnutie súdu nie je dostatočne odôvodnené, keď z jeho odôvodnenia nie je zrejmé, z čoho súd vychádzal, keď konštatoval, že žalovaný zabezpečuje výkon práva z vecného bremena žalobcov aj prostredníctvom nájomcu tým, že v areáli vo vlastníctve Družstva je nepretržite (24/7) k dispozícii vrátnica a vrátnik, ktorý zabezpečí otvorenie brány pre žalobcov bez obmedzenia, rovnako nie je zrejmé, z čoho súd vychádzal, keď konštatoval, že plot, prostredníctvom ktorého sa má zabezpečiť prístup na pozemky žalobcov, je vo vlastníctve Družstva. Podľa žalobcov existencia čestného prehlásenia, ktoré bolo v konaní doložené zo strany žalovaného, sama o sebe nezakladá vlastnícky vzťah k predmetnému plotu. Súd ďalej nezdôvodnil, prečo za relevantné nepovažoval rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 17 Co 256/2012, na ktoré poukázali, pričom rozhodnutie citované v odôvodnení rozsudku vychádza zo zásadne odlišných skutkových okolností, ako v prejednávanej veci. Podľa žalobcov v konaní nebolo preukázané, že by medzi žalovaným a Družstvom existovala osobitná dohoda, prípadne povinnosť zabezpečiť otváranie brány v prospech tretích osôb, ktoré sú oprávnené z vecného bremena, či majú pozemky umiestnené za dotknutým plotom. Tento záväzok trpieť právo zodpovedajúce vecnému bremenu v rozsahu zabezpečenia jeho výkonu nie je ani obsahom nájomnej zmluvy medzi Družstvom a žalovaným. Žalobcovia ďalej namietali, že súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, keď dospel k záveru, že výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nie je pre žalobcov podstatne sťažený, keďže možnosť prechodu cez bránu je výslovne a len na vôli tretej osoby, s ktorou žalobcovia nemajú žiaden právny vzťah a neexistuje ani žiadny vzťah medzi žalovaným a treťou osobou, ktorý by garantoval takéto právo žalobcov. Len meritórne rozhodnutie vo veci samej je spôsobilé prinútiť žalovaného, aby zabezpečil prostredníctvom záväzkového vzťahu s Družstvom jeho povinnosť rešpektovať právo zodpovedajúce vecnému bremenu, a to či už formou dodatku k nájomnej zmluve alebo formou osobitej dohody. Súd z hľadiska skutkových okolností vychádzal len z výsluchu svedka bez vyhodnotenia tvrdení tohto svedka vzhľadom na ďalšie dôkazy, a to najmä kópiu z katastrálnej mapy, z ktorej by bolo zrejmé, či je skutočne možné, aby žalobcovia realizovali právo zodpovedajúce vecnému bremenu aj prístupom cez hlavnú bránu resp. cez areál Družstva. Žalobcovia poukázali na absenciu existencie dôkazu o tom, že nemajú znemožnený resp. podstatne sťažený výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, keď dôkazná povinnosť v tomto smere zaťažuje žalovaného. Žalovaný nepredložil jeden listinný dôkaz a ani iný dôkaz o tom, že tretia osoba rešpektuje a mieni v budúcnosti rešpektovať výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu žalobcov, keď povinným z vecného bremena je žalovaný. Žalobcovia namietali, že súd vo veci nevykonal obhliadku tak, ako to navrhli, pričom práve a len na podklade tohto dôkazu by prišlo k úplnému zisteniu skutkového stavu, a k možnosti konfrontácie s výpoveďou svedka. Nevykonanie obhliadky súd v odôvodnení rozsudku nijako nezdôvodnil. Podľa žalobcov súd síce aplikoval relevantné zákonné ustanovenia, ale tieto nesprávne interpretoval na skutkový stav. Vecné bremeno obmedzuje vlastníka v realizácii jeho práva, v danom prípade, ide o právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré zaťažuje žalovaného. Z dikcie ustanovenia § 151o Občianskeho zákonníka je zrejmé, že aby bolo možné naplniť právo zodpovedajúce vecnému bremenu, musí aj povinný z vecného bremena uskutočniť všetky úkony smerujúce k jeho realizácii a naplneniu. Pokiaľ dochádza k zamedzeniu možnosti realizácie práva zodpovedajúceho vecnému

bremenu, má oprávnený z vecného bremena nepochybne právo sa domáhať ochrany pred takýmito neoprávnenými zásahmi, ktoré bránia vo výkone (realizácii) daného práva. Pokiaľ sa zdroj rušenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nachádza priamo na nehnuteľnosti a znemožňuje sa jeho výkon, možno sa domáhať aj odstránenia zdroja rušenia. Je nepochybné, že zdroj rušenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sa nachádza na parcele, ktorá je zaťažená vecným bremenom v prospech oprávnených z práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Pokiaľ preto vlastník pozemku umiestni na ceste zaťaženej vecným bremenom prekážku, ktorá neumožňuje právo zodpovedajúce vecnému bremenu vykonávať, môže sa oprávnený domáhať odstránenia tejto prekážky, prípadne realizácie takých úkonov, aby bolo možné právo zodpovedajúce vecnému bremenu skutočne vykonávať, a to na povinnom z vecného bremena a nie vo vzťahu k tretím osobám. Žalobcovia navrhli odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. K odvolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný. Rozsudok považoval za riadne a dostatočne odôvodnený a z hľadiska právneho posúdenia za správny. Podľa žalovaného vlastníctvo Družstva k oploteniu bolo preukázané nielen dvomi čestnými prehláseniami svedkov, ktorí potvrdili, že oplotenie si postavilo samotné Družstvo v rokoch 1983 až 1986, ale bolo preukázané aj predloženým zoznamom investičného majetku Družstva, v ktorom je oplotenie evidované. Vlastnícke právo Družstva k oploteniu navyše potvrdil na pojednávaní konanom dňa 20.11.2017 aj svedok T. I., člen predstavenstva Družstva. Vzhľadom k tomu, že oplotenie nie je stavbou, ktorá sa zapisuje do katastra nehnuteľností, nie je možné vlastníctvo preukázať výpisom z príslušného listu vlastníctva. Žalovaný zároveň poukázal na to, že žalobcovia po predložení čestných vyhlásení, súpisu investičného majetku Družstva a výpovedi svedka T. I., vlastníctvo Družstva k oploteniu nespochybňovali a ani v tejto otázke nenavrhli doplnenie dokazovania. Preto ich argumentáciu v odvolaní k tejto otázke považuje za účelovú. Poukázal aj na to, že žalobcovia síce na jednej strane spochybňujú vlastníctvo Družstva k oploteniu, no na druhej strane namietajú, že medzi žalovaným a Družstvom nedošlo k uzatvoreniu písomnej dohody, na základe ktorej by bolo Družstvo povinné zabezpečiť otváranie brány, ktorá je súčasťou oplotenia, pre potreby žalobcov. Žalovaný zotrval na tvrdení, že žiadnym spôsobom nebráni žalovaným vo výkone ich práv z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu. Podľa žalovaného, s prihliadnutím na to, že nie je vlastníkom sporného oplotenia, žalobcovia by sa mali nápravy domáhať voči vlastníkovi oplotenia. Žalovaný ďalej namietal, že žalobcovia v konaní na súde prvej inštancie, okrem fotografií zatvorenej brány, žiadne ďalšie dôkazy na podporu svojich tvrdení nepredložili. Obhliadku na mieste samom, ktorej nevykonanie v podanom odvolaní žalobcovia namietali, považuje za zbytočnú, keďže z písomných podaní strán, svedeckej výpovede svedka T. I. a výpovede strán sporu, ako aj z katastrálnych máp k predmetným pozemkom, je skutkový stav v danej veci zrejмый. Je teda nesporné, že k pozemkom žalobcov vedú dva prístupy, a to jeden cez pozemok, na ktorom je zriadené vecné bremeno a ktorý je križovaný oplotením s bránou vo vlastníctve Družstva, a druhý prístup cez vrátnicu a areál Družstva. Poukázal aj na to, že vrátnica Družstva je 24 hodín denne strážená vrátnikom, ktorý je schopný žalobcov pustiť k ich pozemkom oboma prístupovými cestami, Družstvo teda bez akýchkoľvek výhrad umožňuje žalobcom prístup k ich pozemkom (výpoveď svedka T. I., ktorý je členom predstavenstva a teda štatutárneho orgánu Družstva). Pokiaľ by aj uvedené nebolo pravdou, a teda ak by Družstvo vo výkone práv z vecného bremena žalobcom bránilo, znamenalo by to, že nie žalovaný znemožňuje výkon práv z vecného bremena, ale Družstvo. Pokiaľ teda žalobcovia disponujú, vzhľadom k zriadenému vecnému bremenu, takými užívateľskými právami ako vlastníci (čo v konaní tvrdia), mali by sa žalobcovia domáhať ochrany svojich práv priamo voči Družstvu. Žalovaný ďalej poukázal na to, že sporné oplotenie a brána vo vlastníctve Družstva boli na predmetnom pozemku postavené už niekoľko desiatok rokov pred zriadením vecného bremena v prospech žalobcov, títo boli s jej existenciou ako aj účelom oboznámení a proti tomuto nenamietali. Podľa žalovaného správne postupoval súd prvej inštancie, keď neprihliadol na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 17 Co 256/2012, keďže toto vychádzalo z odlišných skutkových okolností, keď na pozemku zaťaženej vecným bremenom spočívajúcom v práve prechodu a prejazdu došlo k vybudovaniu oplotenia, ktorým došlo k zúženiu prístupu k pozemkom oprávnenej z vecného bremena tak, že došlo k porušeniu povinnosti zachovávať šírku 4 metre pre prejazd hasičskej techniky a obsluhy verejných rozvodných sietí SSE, tzn. že vecné bremeno nebolo de facto porušené tým, že by samotná oprávnená nemohla vykonávať svoje právo prechodu a prejazdu, ale bolo porušené z hľadiska prípadnej potreby prístupu bezpečnostných a iných technických zložiek; takéto porušenie práva z vecného bremena však žalobcovia v tomto súdnom konaní nenamietali a ani nepreukázali; sporné oplotenie vybudovala na zaťaženej pozemku sama vlastníčka pozemku, tzn. že oplotenie nebolo vlastníctvom tretej osoby, ako je to v prejednávanej veci, keď je vlastníkom sporného oplotenia Družstvo; v danom prípade neexistovala k pozemkom oprávnenej z vecného bremena iná

prístupová cesta, pričom v tejto prejednávanej veci druhá prístupová alternatíva existuje, a spočíva iba na rozhodnutí žalobcov, ktorú prístupovú alternatívu využijú. Podľa žalovaného súd prvej inštancie správne vo svojom odôvodnení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp.zn. 22 Cdo 4491/2016, ktoré zavádza určité mantinely pri výkone práv z vecného bremena a teda, že pokiaľ nedôjde k „znemožneniu alebo podstatnému sťaženiu“ výkonu práva z vecného bremena, nemožno iba prípadné nepatrné obmedzenie bez ďalšieho považovať za neoprávnený zásah do práv vyplývajúcich z vecného bremena. Ako bolo preukázané v tomto konaní na súde prvej inštancie, je pravdou, že na pozemku zaťaženom vecným bremenom spočívajúcim v práve prechodu a prejazdu, je postavené oplotenie s bránou. Uvedené oplotenie však nie je majetkom žalobcu, pričom vlastník oplotenia žalobcom bránu kedykoľvek otvorí, alebo žalobcom dokonca umožní prístup k pozemkom priamo cez areál Družstva. Uvedené preto nie je podľa žalobcu možné považovať za znemožnenie alebo podstatné sťaženie výkonu práv žalobcov zo zriadeného vecného bremena. Na základe uvedeného žalovaný konštatoval, že prístup žalobcov k svojim pozemkom nie je znemožnený a ani podstatne sťažený. Žiadnym spôsobom nezasahuje do výkonu práv žalobcov z vecného bremena. Pokiaľ by k akýmkoľvek zásahom do práv žalobcov z vecného bremena dochádzalo, tieto zásahy nie sú spôsobené žalovaným, ale treťou osobou, a preto by sa žalobcovia mali odstránenia týchto zásahov domáhať voči tejto tretej osobe. Odvolaciemu súdu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

4. Ďalšie vyjadrenia strán sporu už do spisu doložené neboli.

5. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 C.s.p., túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 27. mája 2020; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie týkajúci sa veci samej ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

6. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 a nasl. C.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 C.s.p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.). V postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho neboli zistené žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, na ktoré by musel odvolací súd prihliadať aj bez namietania stranou sporu (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

7. Vecné bremená obmedzujú vlastnícke právo k veci v prospech iného subjektu. Toto obmedzenie sa môže vzťahovať len na nehnuteľnosti. Na základe tohto právneho vzťahu vlastníkovi nehnuteľnosti vzniká povinnosť v prospech oprávneného subjektu niečo strpieť (pati), niečo sa zdržať (non facere), niečo konať (facere). Každéj povinnosti vyplývajúcej z právneho vzťahu vecného bremena zodpovedajú na druhej strane práva oprávneného subjektu. Tieto práva (oprávnenia) z vecných bremien sú dvojakého druhu: 1. Vecné bremená, ktoré sú spojené s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti (pôsobia in rem). Z týchto vecných bremien je oprávnený každý vlastník tejto nehnuteľnosti. Oprávnenia prechádzajú na každého ďalšieho vlastníka na základe singulárnej alebo univerzálnej sukcesie. Vecné bremená tohto druhu slúžia na účelnejšie a prospešnejšie využívanie nehnuteľnosti patriacej vlastnícky oprávnenému. Sem patrí aj vecné bremeno, ktorým zodpovedá právo cesty - prechodu alebo prejazdu cez susedný pozemok. 2. Vecné bremená, v ktorých oprávnenia slúžia určitej osobe a sú na túto osobu viazané (pôsobia in personam). Tomuto vecnému bremenu zodpovedá napríklad právo doživotne užívať určitú nehnuteľnosť, resp. jej časť, byt alebo miestnosť v nej, právo na zaopatrovanie určitým vecným alebo peňažným plnením od zaviazanej osoby a pod. Toto právo nemožno zmluvne prevádzať a neprechádza na inú osobu. Povinným je vlastník nehnuteľnosti (a odvodene od neho aj jej užívateľ - nájomca). Oprávneným (t.j. tým, kto má právo zodpovedajúce vecnému bremenu) môže byť jednak vlastník inej, spravidla susediacej nehnuteľnosti, pre ktorú sa vecné bremeno zriaďuje, na ktorú je viazané (a tiež odvodene od nej aj jej užívateľ - nájomca), alebo aj určitá iná osoba, ak ide o vecné bremeno osobné.

8.1. V prejednávacom prípade sa žalobcovia domáhali ochrany práva vyplývajúceho z vecného bremena uložením povinnosti žalovanému trpieť jeho výkon. V konaní nebolo sporné, že na pozemku žalovaného parcela registra „C“ č. 872/42, katastrálne územie Modra, bolo zriadené vecné bremeno, právo prechodu a prejazdu motorovými vozidlami a nemotorovými vozidlami cez pozemok v prospech každodobého vlastníka pozemkov parcela registra „C“ č. XXX/XX a XXX/XX (č.l. 9, 10 spisu), ktoré vzniklo na základe písomnej zmluvy uzavretej medzi žalobcami a žalovaným dňa 9.7.2014 (č.l. 45, 46 spisu). Žalobcovia nadobudli právo zodpovedajúce vecnému bremenu vkladom zmluvy do katastra nehnuteľností, ktorý bol povolený dňa 22.5.2015 pod č. V XXXX/XXXX.

8.2. Žalobcovia tvrdili, že žalovaný im znemožňuje prechod cez predmetný pozemok v rozsahu, ktorým zasahuje do ich práv spôsobom, upierajúcim im právo z vecného bremena realizovať. Uviedli, že cesta, ktorá vedie k pozemku žalovaného parcela č. XXX/XX, ktorý má slúžiť ako prístupová cesta k pozemkom žalobcov, je predelená železnou bránou, žalobcovia nedisponujú kľúčmi k tejto bráne a nemajú možnosť sa cez bránu dostať. Brána sa nachádza na pozemku vo vlastníctve žalovaného. Tvrdenia o zasahovaní do práva z vecného bremena žalovaným preukazovali žalobcovia svojimi výpoveďami v konaní ako aj fotografiami cesty, brány (č.l. 55 až 61 spisu), snímkami z katastrálnej mapy (č.l. 62, 63 spisu), nájomnou zmluvou uzatvorenou medzi žalovaným a Družstvom (č.l. 79 až 83 spisu) ako aj listom Družstva zo dňa 26.3.2015 adresovanom žalovanému o nesúhlasnom stanovisku so zriadením vecného bremena bezodplatne (č.l. 77, 78 spisu).

8.3. Žalovaný tvrdil, že žalobcom vo výkone vecného bremena nebráni, nepoprel, že na pozemku v jeho vlastníctve, ku ktorému je zriadené vecné bremeno v prospech žalobcov, sa nachádza brána, ktorá nepatrí žalovanému ale Družstvu, avšak Družstvo umožňuje prechod cez pozemok a bránu zapožičaním kľúčov na vrátnici, takýmto spôsobom umožňuje prechod cez pozemok aj iným vlastníkom a nájomcom. Vlastníctvo brány žalovaný preukazoval čestnými vyhláseniami S. H. a O. D. (č.l. 101, 102 spisu) ako aj inventúrnym zoznamom dlhodobého majetku (č.l. 103 spisu). Na preukázanie ďalších tvrdení žalovaného bol v konaní vypočutý svedok T. I., člen predstavenstva Družstva, štatutárneho orgánu. Potvrdil, že Družstvo umožňuje vstup a prechod cez dotknutú „zadnú“ bránu tak, že bránu na požiadanie otvorí, uviedol, že vstup žalobcov na ich pozemky je možný aj od hlavnej cesty, cez tzv. hlavnú bránu, pri ktorej je 24 hodín denne a 7 dní v týždni zabezpečená služba informátorom, ktorý bránu otvorí rovnako ako „zadnú“ bránu. Ďalej potvrdil, že z dôvodu zabezpečenia ochrany majetku iné osoby, okrem pracovníkov Družstva, kľúč od brány k dispozícii nemajú.

8.4. Sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, ktorá je tradične historicky chápaná tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy je vecou strán sporu. To znamená, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov zaťažuje zásadne strany sporu a ukladá im povinnosť označiť dôkazy na preukázanie ich tvrdení. Strana sporu má preto povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkaznú. Následky spojené s nespĺnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a medzi povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazné bremeno ako procesný inštitút v sporovom občianskom súdnom konaní spočíva v zodpovednosti strany za to, že v konaní budú preukázané tie rozhodné skutočnosti, ku ktorým sa dôkazné bremeno viaže. Ak neboli preukázané tvrdenia strany, táto dôkazné bremeno neuniesla, čoho následkom je rozhodnutie súdu vo veci samej v jej neprospech.

8.5. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobcovia výpoveď svedka, štatutára Družstva, v ktorej potvrdil, že Družstvo umožňuje prechod cez bránu, nachádzajúcu sa na pozemku žalovaného, zaťaženého vecným bremenom, a v ktorej uviedol, že žalobcovia môžu pri vstupe na svoj pozemok využívať aj inú možnosť a to vstup cez tzv. hlavnú bránu, cez areál Družstva, 24 hodín denne a 7 dní v týždni, nenamietali. Žalobcovia nenavrhlí v tomto smere doplnenie dokazovania, ktorým by skutočnosti, plynúce z výpovede svedka, vyvrátili. Odvolací súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalobcov, ktorých, jeho neunesenie májúce za následok nepriaznivé rozhodnutie vo veci, zaťažuje. Správny bol tak záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobcovia nemajú prechod cez pozemok žalovaného, zaťažený vecným bremenom, znemožnený ani podstatne sťažený. Rovnako tak žalobcovia v konaní nenavrhlí dokazovanie, ktorým by bolo vyvrátené tvrdenie žalovaného, že vlastníkom brány, umožňujúcej vstup na ich pozemky, je Družstvo. Žalobcovia nepredložili v konaní také dôkazy, resp. nenavrhlí ich vykonanie, ktorými by bolo preukázané, že vlastníkom brány je žalovaný.

8.6. Pokiaľ žalobcovia namietali, že súd prvej inštancie nezodôvodnil, prečo za relevantné nepovažoval rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 17 Co 256/2012, odvolací súd, poukazujúc na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp.zn. III. ÚS 209/04, uvádza, že „všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale

len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie“ (podobne aj rozhodnutia IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05). Napokon aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre uvádza, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú; článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia rozhodnutia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku zo dňa 21. januára 1999, Van de Hurk proti Holandsku zo dňa 19. apríla 1994). Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že súd pri svojom rozhodovaní nie je viazaný rozhodnutiami iných súdov.

8.7. Pokiaľ žalobcovia namietali, že v konaní nebolo preukázané, že by medzi žalovaným a Družstvom existovala osobitná dohoda na zabezpečenie otvárania brány v prospech tretích osôb, odvolací súd uvádza, že takúto skutočnosť žalovaný ani Družstvo netvrdili. Žalovaný však tvrdil, že Družstvo umožňuje vlastníkom pozemkov, a teda aj žalobcom, vstup na ich pozemky cez svoje brány, prostredníctvom služby informátora, a to denne počas 24 hodín, čo vo svojej výpovedi potvrdil aj štatutár družstva.

8.8. Žalobcovia namietali nevykonanie nimi navrhnutého dokazovania súdom prvej inštancie a to obhliadky, keď len týmto dôkazom by bol úplne zistený skutkový stav. Podľa názoru odvolacieho súdu vykonanie tohto dôkazu možno považovať za nadbytočné. Dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie výsluchom žalobcov, vyjadreniami žalovaného, listinnými dôkazmi doloženými do spisu stranami sporu, výsluchom svedka - štatutárneho zástupcu Družstva, bol skutkový stav zistený a preukázaný v rozsahu dostatočnom na rozhodnutie v prejednávanej veci. Odvolací súd opätovne poukazuje na to, že skutočnosti zistené výsluchom svedka T. I., štatutárneho zástupcu Družstva, o možnosti vstupu žalobcov na svoje pozemky cez „zadnú“ bránu ako aj cez areál Družstva, zo strany žalobcov vyvrátené neboli. Pokiaľ žalobcovia vzniesli požiadavku na možnosť disponovania kľúčmi od brány Družstva, táto podľa názoru súdu nie je na mieste, keď je potrebné rešpektovať potrebu ochrany vlastníctva zo strany Družstva. Podstatnou v tomto smere je skutočnosť, že vstup cez bránu Družstva, a tým aj na pozemky žalobcov, je zabezpečený nepretržite.

9. K odvolacej námietke, týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci, odvolací súd uvádza nasledovné. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Predmetom sporu je výkon práva vyplývajúci z vecného bremena, správne preto postupoval súd prvej inštancie keď na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia § 151n, § 151o Občianskeho zákonníka, rovnako ich aj správne interpretoval. Odvolacia námietka žalobcov je tak nedôvodná.

10. Odvolatelia napaoli odvolaním aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania. Odvolací súd výrok, ktorým súd prvej inštancie priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, zmenil tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keďže súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne podľa právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 262 ods. 1 C.s.p. Podľa uvedeného ustanovenia súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodne najprv o nároku na náhradu trov konania a až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, rozhodne o výške náhrady trov konania (§ 262 ods. 2 C.s.p.). Výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % tak nebol v súlade s uvedenou právnou úpravou.

11. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalovaný mal v odvolacom konaní plný úspech, preto má aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou

organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).